

CURRICULUM ȘCOLAR ISTORIE, clasa a VIII-a

NOTĂ DE PREZENTARE*

Textul de față reprezintă elementele de bază ale curriculum-ului pentru clasa a VIII-a. Acesta încearcă să răspundă exigențelor specifice etapei de școlaritate în care se află elevii, mai ales în privința examenului de capacitate. "Oferta de cunoaștere" propusă de curriculum (experiențele de învățare aflate în legătură cu elementele de conținut), ca și structura acestuia sunt raportate la acest tip de evaluare finală realizată la nivel național.

În elaborarea acestui text s-a avut în vedere faptul că istoria României nu are înțeles dacă este tratată izolat, în sine, fără conexiunile ei organice cu ansamblul mai larg al istoriei Europei, mai ales a celei sud-estice.

Această integrare urmărește:

- prezentarea directă și explicită a spațiului românesc, cu modificările sale teritoriale de-a lungul timpului, ca parte a unui ansamblu mai larg, specific diferitelor epoci istorice;

- identificarea și compararea proceselor istorice similare din Europa: modernizarea societății, formarea statului național, instaurarea unor regimuri politice, revenirea la instituțiile democratice.

În clasa a VIII-a se aprofundează cunoștințe și competențe dobândite în timpul gimnaziului, mai ales în ceea ce privește identificarea și folosirea informației, deprinderile de comunicare și de rezolvare de probleme.

STRUCTURA CURRICULUM-ULUI

Obiectivele-cadru au în vedere capacitățile la care ar trebui să ducă studierea istoriei în gimnaziu.

Obiectivele de referință descriu în termeni de performanță optimală rezultatele studierii istoriei la sfârșitul fiecărei clase. Ele au în vedere două aspecte:

- capacități și cunoștințe;
- atitudini.

Activitățile de învățare sunt în relație nemijlocită cu domenii ce conduc la învățarea, întărirea și dezvoltarea capacităților și a atitudinilor propuse prin

---

* Grupul de elaborare:

1. prof. univ. dr. **STELIAN BREZEANU** - București
2. prof. **LIVIU BURLEC** - Iași
3. cerc. șt. **LAURA CĂPIȚĂ** - București
4. prof. **IOAN GROSU** - București
5. prof. **MIHAI MANEA** - București
6. prof. dr. **BOGDAN TEODORESCU** - București
7. prof. **CONSTANTIN TOADER** - Brăila

obiective. Ele oferă posibile răspunsuri la întrebarea **cum se învață** și sunt menite să întărească rolul elevului în procesul didactic.

Conținuturile prezintă opțiuni privind fapte și/sau procese istorice relevante pentru temele propuse, însoțite de terminologia aferentă. Ele au niveluri diferite de specificare și sunt împărțite în trei categorii: obligatorii, opționale și facultative.

Timpul de instruire propus (număr de ore pentru fiecare temă) este orientativ și indică o valoare minimală.

Sugestii pentru lectura programei

Documentul "Istorie. Curriculum școlar pentru clasa a VIII-a" se adresează, în primul rând, profesorilor și autorilor de manuale, iar aceștia trebuie să-l adecveze situațiilor concrete în care îl folosesc.

Câteva aspecte trebuie avute în vedere:

- diferitele categorii de obiective prezentate în document identifică domeniile de învățare în relație cu care sunt concepute acțiunile didactice; ponderea lor trebuie stabilită în raport cu o situație concretă - o lecție sau un capitol de manual;

- capitolul "conținuturi" prezintă temele care pot fi predate într-un an școlar. Oferta de conținuturi prezentată nu este obligatorie integral; documentul oferă o paletă largă de conținuturi pentru a permite o abordare creatoare în structurarea demersului didactic. În funcție de realitatea de zi cu zi din școală, profesorul poate opera o selecție care să-i permită atingerea obiectivelor propuse. Ca urmare, conținuturile sunt, într-o anumită măsură, selectabile. Fiecare "conținut" (temă din programă) este prezentat sub forma a trei niveluri:

- "domeniile prevalente" indică dimensiunile istorice ce caracterizează tema respectivă în contextul abordării sale didactice;

- "termeni, concepte, probleme de atins" indică elementele care pot structura acțiunea didactică, fără ca aceasta să predisună la tentația de a fi exhaustivă. Termenii și conceptele prezentate sunt parte a unui "metalimbaj" al specialiștilor în domeniu. Asemenea formulelor matematice, utilizarea lor este standardizată, dar prezentarea și învățarea lor ca atare nu este scopul acțiunii didactice. Drept urmare, nu conceptualizarea lor în formule abstracte este importantă pentru elevi; introducerea acestora în programă se adresează profesorilor în calitate de specialiști ai domeniului;

- "conținuturile" încorporează cele două niveluri într-una sau mai multe probleme care pot constitui subiectul unei lecții sau al unui grup de lecții. Altfel spus, acest nivel - care în demersul didactic se află cel mai "aproape" de elev - reprezintă o concretizare a opțiunilor operate în cadrul celorlalte două niveluri.

- activitățile de învățare reprezintă puncte de sprijin pentru atingerea obiectivelor și pentru evaluare. Ele încearcă să asigure mobilitatea actului didactic la nivel metodologic.

Pentru a favoriza creșterea posibilității de opțiune în stabilirea parcursurilor de învățare, anumite activități de învățare și conținuturi ale învățării, marcate prin asterisc, pot fi integrate în segmentul "Curriculum la decizia școlii". Celelalte activități și conținuturi ale învățării constituie segmentul "Curriculum nucleu", definit ca trunchi comun.

OBIECTIVELE CADRU PENTRU GIMNAZIU

În gimnaziu elevul va dobândi abilități de cunoaștere a realității prin activarea imaginației proprii și a operațiilor gândirii, prin utilizarea metodelor de analiză și descoperire a informațiilor, a instrumentelor de muncă intelectuală specifice istoriei.

Prin studiul istoriei și prin utilizarea limbajului adecvat, la nivelul gimnaziului elevul trebuie:

- să se orienteze în timp și spațiu și să dobândească o înțelegere corectă a timpului și a spațiului istoric;
- să conștientizeze apartenența la un spațiu istoric și de cultură, prin cunoașterea istoriei comunității din care face parte și a factorilor de integrare a acestora în istoria universală;
- să recunoască tipurile de surse istorice și modalitățile de folosire a acestora, prin raportare la epoca despre care se dau informații;
- să cunoască și să stăpânească informații despre evenimente, personalități, epoci istorice, domenii ale activității umane;
- să identifice ideile, motivele, interesele indivizilor și ale grupurilor umane în acțiune, să sesizeze posibilitățile și limitele acestora în trecut și în prezent;
- să dobândească deprinderea de a discerne între diferitele interpretări date unui eveniment la nivelul unei epoci sau în epoci diferite;
- să înțeleagă și să folosească noțiunea de civilizație în diversitatea sa în spațiu și timp, precum și ca o realitate complexă la nivelul unor comunități diferite;
- să alcătuiască, pe baza terminologiei de specialitate, un discurs argumentat, în care să fie articulate cunoștințele despre o problemă istorică.

Pentru atingerea acestor obiective cadru, procesul didactic este orientat în următoarele direcții:

- a) înțelegerea și reprezentarea timpului istoric;
- b) înțelegerea și reprezentarea spațiului istoric;
- c) cunoașterea și utilizarea surselor istorice;
- d) însușirea și utilizarea limbajului de specialitate în comunicarea cunoștințelor;
- e) descrierea și interpretarea unui fapt/proces istoric;
- f) înțelegerea schimbării în istorie;
- g) însușirea deprinderilor de muncă independentă și dezvoltarea capacității de investigație în domeniul istoriei.

OBIECTIVE CADRU

1. Înțelegerea și utilizarea adecvată a limbajului de specialitate
2. Cunoașterea și interpretarea surselor istorice
3. Înțelegerea și reprezentarea timpului și a spațiului în istorie
4. Investigarea și interpretarea faptelor și a proceselor istorice
5. Stimularea curiozității pentru studiul istoriei și dezvoltarea atitudinilor pozitive față de sine și față de ceilalți

1. ÎNȚELEGEREA ȘI UTILIZAREA ADECVATĂ A LIMBAJULUI DE SPECIALITATE

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a VIII-a elevul va fi capabil:

1.1. să identifice evoluția semnificației unor termeni istorici

1.2. să selecteze și să folosească adecvat termenii proveniți din analiza surselor istorice

1.3. să folosească în contexte noi termenii istorici învățați

1.4. să redacteze un discurs ținând cont de criteriile logice ale organizării lui*

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VIII-a se recomandă următoarele activități de învățare:

– exerciții de folosire adecvată a terminologiei istorice;

– consultarea unor surse variate de informații;

– asumarea rolului unei personalități și realizarea unor comentarii, dialoguri ale acesteia.

2. CUNOAȘTEREA ȘI INTERPRETAREA SURSELOR ISTORICE

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a VIII-a elevul va fi capabil:

2.1. să compare documente de natură diferită dar cu același subiect

2.2. să folosească tehnici de analiză a documentului scris și a celui iconic

2.3. să identifice sursele de informație care pot susține o investigație istorică

2.4. să aprecieze obiectivitatea informațiilor furnizate de o sursă istorică în funcție de contextul în care a fost realizată*

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VIII-a se recomandă următoarele activități de învățare:

– exerciții de lectură critică a diferitelor tipuri de surse istorice;

– utilizarea dicționarelor, a culegerilor de documente, a enciclopediilor pentru înregistrarea referințelor bibliografice;

– comentarea influenței unor descoperiri istorice asupra reconstituirii faptelor istorice.

3. ÎNȚELEGEREA ȘI REPREZENTAREA TIMPULUI ȘI A SPAȚIULUI ÎN ISTORIE

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a VIII-a elevul va fi capabil:

3.1. să identifice duratele variate ale timpului istoric

3.2 să respecte principiile cronologice în exprimarea orală și în scris

3.3 să analizeze hărți care prezintă spații istorice în diferite perioade de timp

3.4. să integreze informația oferită de hărțile istorice în prezentarea unui fapt istoric

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VIII-a se recomandă următoarele activități de învățare:

– construirea de frize cronologice, grafice și tabele sinoptice;

– elaborarea unui comentariu folosind o cronologie prestabilită;

– compararea de hărți care prezintă același spațiu istoric.

4. INVESTIGAREA ȘI INTERPRETAREA FAPTELOR ȘI A PROCESELOR ISTORICE

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a VIII-a elevul va fi capabil:

4.1. să identifice elementele comune și diferențele legate de mai multe fapte istorice

4.2. să analizeze un eveniment, personaj sau fapt istoric pornind de la diferite surse de informații

4.3. să realizeze tabloul unei perioade istorice identificând schimbările intervenite

4.4. să formuleze planul unei cercetări istorice simple*

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VIII-a se recomandă următoarele activități de învățare:

– alcătuirea planului unei dezbateri despre diferite fapte istorice;

– utilizarea de surse de informare diferite pentru analiza unui fapt sau proces istoric;

– folosirea de surse istorice pentru identificarea aspectelor vizibile și a celor ascunse ale schimbărilor;

– discuții în grup pentru realizarea planului unei cercetări.

5. STIMULAREA CURIOZITĂȚII PENTRU STUDIUL ISTORIEI ȘI DEZVOLTAREA ATITUDINILOR POZITIVE FAȚĂ DE SINE ȘI FAȚĂ DE CEILALȚI

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a VIII-a elevul va fi capabil:

5.1. să se raporteze critic la argumentele altora și să-și revizuiască propriile argumente în funcție de context

5.2. să-și utilizeze capacitățile empatice în legătură cu diferite situații

5.3. să conștientizeze valoarea acordată imaginii "celuilalt" de-a lungul istoriei

5.4. să-și dezvolte încrederea față de capacitatea proprie de investigație

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VIII-a se recomandă următoarele activități de învățare:

– discuții în grup în scopul realizării planului unor activități;

– imaginarea unor situații față de care trebuie să-și prezinte și să-și argumenteze opinia;

– exersarea unor roluri specifice în activitatea de grup;

– alcătuirea unor proiecte de grup care să prezinte tema "imaginii celuilalt" în diferite perioade istorice;

– asumarea de sarcini diferite în timpul participării la diferite proiecte.

CONȚINUTUL ÎNVĂȚĂRII

1. INTRODUCERE

1.1. DOMENII DE REFERINȚĂ

– istoriografie, demografie, geografie istorică.

1.2. TERMENI ISTORICI, CONCEPTE, PROBLEME DE ATINS

- spațiu etnografic, toponimie, istoriografie, demografie, geografie istorică;

- mediul geografic și oamenii;

- unitate și diversitate în civilizația spațiului românesc;

- dimensiunea cronologică.

1.3. CONȚINUTURI

Mediul și oamenii:

• *studiu de caz: rolul Carpaților în istorie.*

Duratele timpului istoric.

Istorici și geografi despre spațiul românesc:

• *studiu de caz: rolul Mării Negre în concepția lui Gh. Brătianu.*

Modalități de construire a imaginii trecutului:

• *studiu de caz: cum văd istoricii începuturile epocii moderne.*

2. CIVILIZAȚII PREISTORICE ȘI ANTICE

2.1. DOMENII DE REFERINȚĂ

- economie, societate, cultură, politică

2.2. TERMENI ISTORICI, CONCEPTE, PROBLEME DE ATINS

- cultura arheologică, arta preistorică, indo-europeni;

- legatus augusti (guvernator), dava, villa rustica, vicus, romanizare, urbanizare, collegia;

- sincrētism religios, limes, daci liberi;

- indo-europenizarea spațiului carpato-balcanic*.

2.3. CONȚINUTURI

Civilizații preistorice*:

• *studiu de caz: cultura Cucuteni-Ariușd.*

Geto-dacii și contactele cu lumea mediteraneană.

Regalitate și religie:

• *studiu de caz: Deceneu*.*

Integrarea geto-dacilor în lumea romană:

3. ROMANITATEA ORIENTALĂ ÎN MILENIUL MARILOR MIGRAȚII

3.1. DOMENII DE REFERINȚĂ

- economie, societate, cultură

3.2. TERMENI ISTORICI, CONCEPTE, PROBLEME DE ATINS

- sedentari și migratori;

- creștinism, continuitate, etnogeneză;

- romanitatea orientală.

3.3. CONȚINUTURI

Disputa în jurul continuității: știință și politică:

• *studiu de caz: Robert Roesler și A.D. Xenopol.*

Romanitate și creștinism.

Autohtoni și migratori: de la confruntare la coabitare.

Formarea poporului român și a limbii române:

• *studiu de caz: romanitatea sud-dunăreană.*

Așezarea ungurilor în Pannonia/Colonizarea sașilor în Transilvania.

4. STATUL MEDIEVAL ȘI INSTITUȚIILE SALE

4.1. DOMENII DE REFERINȚĂ

- societate, instituții, politică

4.2. TERMENI ISTORICI, CONCEPTE, PROBLEME DE ATINS

- jude, cnezat*, voievodat, descălecat*, "țară";

- domnie, dinastie*, sfat domnesc, mitropolie, viața monahală*;

- curtea domnească, "oastea cea mare", cetate, marca de graniță*

- adunarea țării, comitat, ținut, județ, district, scaun*, "universitate săsească";

- instituțiile statale între două modele: cel bizantin și cel occidental

4.3. CONȚINUTURI

Formațiuni politice românești și statele vecine:

- studiu de caz: *statul Asăneștilor**.

Transilvania de la voievodat la principat:

- studiu de caz: *românii în viziunea cronicilor maghiare (sec. XII - XV).*

Semnificația întemeierii statelor medievale Valahia și Țara Moldovei:

- studiu de caz: *Diploma Cavalerilor Ioaniți;*
- studiu de caz: *semnificația titulaturilor lui Mircea cel Bătrân și Roman I*.*

5. LUMEA RURALĂ ȘI URBANĂ ÎN EVUL MEDIU

5.1. DOMENII DE REFERINȚĂ

- economie, societate, cultură

5.2. TERMENI ISTORICI, CONCEPTE, PROBLEME DE ATINS

- satul, "obiceiul pământului", cultura în lumea rurală;
- târg, patriciat urban, sfat orășenesc, cultura urbană

5.3. CONȚINUTURI

Lumea satului:

- studii de caz: *organizarea obștii (document); o zi din viața unui țăran șerb din Ardeal.*

Lumea orașului:

- studii de caz: *organizarea unei comunități urbane - Sibiu*, Brașov*;*
- cetăți și târguri medievale - Hotin și Câmpulung.*
- Solidarități și conflicte în lumea medievală:*
- studiu de caz: *Unio Trium Nationum*.*

6. ȚĂRILE ROMÂNE ȘI STATELE VECINE ÎNTRE DIPLOMAȚIE ȘI CONFRUNTARE

6.1. DOMENII DE REFERINȚĂ

- diplomație, politică, istorie militară

6.2. TERMENI ISTORICI, CONCEPTE, PROBLEME DE ATINS

- suzeranitate, vasalitate, Liga Sfântă.
- Statutul internațional al țărilor Române în secolele XV - XVIII.

6.3. CONȚINUTURI

Politica de cruciadă a principilor români: Mircea cel Bătrân, lăncu de Hunedoara, Ștefan cel Mare, Vlad Țepeș*, Petru Rareș*, Mihai Viteazul

- studiu de caz: *arta militară a Țărilor Române**

- studiu de caz: *Unirea Țărilor Române în timpul lui Mihai Viteazul.*

Instaurarea regimului habsburgic și a celui fanariot.

Politică și diplomație în sec. XVII-XVIII: Matei Basarab*, Vasile Lupu*, Constantin Brâncoveanu, Dimitrie Cantemir*, Șerban Cantacuzino:

- studiu de caz: *românii în viziunea călătorilor străini.*

7. CULTURA MEDIEVALĂ ÎN SPAȚIUL ROMÂNESC

7.1. DOMENII DE REFERINȚĂ

- cultură, societate, religie

7.2. TERMENI ISTORICI, CONCEPTE, PROBLEME DE ATINS

- letopiseț (anale, cronici, manuscris*), limbi de cultură, arhitectură;
- influența lumii bizantine;
- impactul umanismului;
- Țările Române - spațiu multicultural;
- patronajul cultural al domnitorilor români în lumea ortodoxă;
- mănăstirile - centre de cultură.

7.3. CONȚINUTURI

Moștenirea bizantină în cultura medievală.

Cronicari și cărturari umaniști.

- *studiu de caz: Dimitrie Cantemir.*

Tiparul și cartea în spațiul românesc: Arta ecleziastică și laică:

- *studiu de caz: cultura în vremea lui Ștefan cel Mare*; cultura în vremea lui Constantin Brâncoveanu.*

Pictura murală moldovenească*.

8. SOCIETATEA ROMÂNEASCĂ ÎNTRE TRADIȚIE ȘI MODERNITATE (SEC. XVIII - PRIMA JUMĂTATE A SEC. XIX)

8.1. DOMENII DE REFERINȚĂ

- economie, politică, societate, ideologie

8.2. TERMENI ISTORICI, CONCEPTE, PROBLEME DE ATINS

- iluminism, principe luminat, reforme; unire religioasă, națiune;
- principiul separării puterilor în stat;
- tendințe de modernizare în societatea românească;
- începuturile formării națiunii moderne;
- demografie și societate*.

8.3. CONȚINUTURI

Mișcarea de emancipare politică în Transilvania:

- *studiu de caz: Ioan Micu Inocențiu-Klein*; Supplex Libellus Valachorum.*

Domniile fanariote:

- *studiu de caz: Constantin Mavrocordat.**

Chestiunea orientală și Principatele Române:

- *studiu de caz: Reinstalarea domnitorilor pământeni.*
- Regulamentele Organice.*

9. CONSTITUIREA ROMÂNIEI MODERNE

9.1. DOMENII DE REFERINȚĂ

- economie, societate, politică

9.2. TERMENI ISTORICI, CONCEPTE, PROBLEME DE ATINS

- locotenența domnească*, adunări ad-hoc, caimacam*, secularizare;
- constituție, monarhie constituțională, partide politice, vot censitar, "partidă națională"*;
- constituirea statului național român;
- orientări în politica externă;
- rolul culturii în renașterea conștiinței naționale, Școala Ardeleană;
- mișcarea de emancipare în teritoriile românești aflate sub dominație străină.

9.3. CONȚINUTURI

Revoluția din 1848-1849.

Unirea și reformele lui Al. I. Cuza.

Începuturile vieții politice moderne în România:

- studiu de caz: *Constituția din 1866.*

Românii din Basarabia, Bucovina și Transilvania:

- studiu de caz: *Memorandum-ul.*

Cucerirea independenței de stat și unirea Dobrogei.

Războiul pentru întregirea națională.

Formarea statului național unitar:

- studiu de caz: *rezoluția de la Alba Iulia.*

10. CULTURA NAȚIONALĂ ÎN SECOLUL XIX

10.1. DOMENII DE REFERINȚĂ

- cultură, societate, ideologie

10.2. TERMENI ISTORICI, CONCEPTE, PROBLEME DE ATINS

- Curente și instituții culturale: Astra; Academia;
- accentuarea influențelor occidentale în cultura română*;
- afirmarea conștiinței naționale;
- cultura minorităților.

10.3. CONȚINUTURI

Învățământul în școli și universități:

- studiu de caz: - *o zi de școală în secolul XIX.*

Literatura și arta în spațiul românesc:

- studiu de caz: *Mihai Eminescu, Ștefan Luchian*, Ateneul Român.*

Spiritul critic în cultura română:

- studiu de caz: *Junimea*.*

Istoriografia:

- studiu de caz: *Mihail Kogălniceanu.*

Contribuții ale românilor la dezvoltarea științei și tehnicii*:

- studiu de caz: *Anghel Saligny*.*

11. ROMÂNIA ÎNTRE DEMOCRAȚIE ȘI AUTORITARISM

11.1. DOMENII DE REFERINȚĂ

- economie, politică, societate

11.2. TERMENI ISTORICI, CONCEPTE, PROBLEME DE ATINS

- vot universal, regență;
- decret-lege, cenzură, dictat, regim autoritar, dictatură militară, partid unic;
- democrația interbelică și problemele ei;
- forme politice autoritariste în deceniile patru și cinci ale sec. XX.

11.3. CONȚINUTURI

· *România după Marea Unire:*

• *studiu de caz: integrarea provinciilor românești și statutul minorităților.*

Monarhia constituțională și partidele politice în România interbelică:

• *studiu de caz: Constituția din 1923.*

Opțiuni politice privind evoluția societății românești: I. I. C. Brătianu*; I. Maniu* :

• *studiu de caz: liberalismul, țărănismul..*

• *studiu de caz: Carol al II-lea* și Antonescu*.*

România în al doilea Război Mondial: - anul 1940*

• *studiu de caz: Anul 1940*

• *studiu de caz: actul de la 23 august 1944 și urmările sale*.*

12. ROMÂNIA DUPĂ AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

12.1. DOMENII DE REFERINȚĂ

- economie, politică, cultură, ideologie

12.2. TERMENI ISTORICI, CONCEPTE, PROBLEME DE ATINS

- sovietizare, etatizare, colectivizare, industrializare forțată, "revoluție culturală", poliție politică;
- deportare, muncă forțată, lagăr de muncă, deținuți;
- democrație, societate civilă, practici democratice, constituție;
- instituții și mecanisme de exercitare a puterii politice, "reeducare"*, represiunea comunistă, opozanți și dizidenți, rezistența anticomunistă, destalinizare și desovietizare;
- etapele regimului comunist;
- revenirea la instituțiile democratice.

12.3. CONȚINUTURI

Evoluții specifice ale regimului comunist (6 martie 1945 - noiembrie 1946 - decembrie 1947)

Perioada stalinistă: regimul lui Gh. Gheorghiu-Dej

Regimul naționalist-comunist al lui N. Ceaușescu.

Decembrie 1989. Context și consecințe.

Revenirea la democrație:

- *studiu de caz: Constituția din 1991.*

13. STUDII/LECȚII DE SINTEZĂ

13.1. Biserica și domnia în Evul Mediu

13.2. Programul politic pașoptist și crearea României moderne

13.3. România și sistemul politico-militar de la Versailles

13.4. Tendințe și opțiuni în cultura românească interbelică

13.5. Viața cotidiană în perioada interbelică.